

vergadering **C38**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 20 oktober 2021

(Een aantal sprekers namen mogelijk deel via videoconferentie.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Rudder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het dalende aantal jeugdvoetbalteams – 112 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het tekort aan scheidsrechters in Vlaanderen – 205 (2021-2022)	7
VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Rudder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over kinderen die sporten en motorisch fitter zijn – 279 (2021-2022)	9

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Rudder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het dalende aantal jeugdvoetbalteams – 112 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (CD&V): We hebben allemaal in de media kunnen vernemen dat de nieuwe inschrijvingen in voetbalclubs met 35 procent gedaald zijn en dat er aan de start van het seizoen 2021-2022 9 procent minder jeugdteams ingeschreven zijn in vergelijking met twee jaar geleden. Wel positief is dat de meisjesteams het de voorbije maanden wel erg goed doen en dat er dus meer meisjesteams zijn gevormd.

Het is duidelijk dat de coronapandemie op die manier haar invloed heeft gehad. Hopelijk heeft de maand van de sportclub hier nog wat verandering in kunnen brengen.

Ook het SportKompas is een interessante tool, die nu van pas kan komen om kinderen kennis te laten maken met verschillende sporten en die hen in functie van hun capaciteiten kan doorverwijzen naar een specifieke sporttak en sportclub.

Minister, wat is uw reactie op de eerste, misschien wat tegengestelde, cijfers, die hier ook wel gekend zijn, wat het aantal inschrijvingen in voetbalclubs betreft? Zet deze trend zich ook verder in andere sporttakken?

Welke acties hebben u en Sport Vlaanderen genomen om de terugkeer naar de sportclubs na corona te ondersteunen?

Hoe kunnen de sportfederaties na de Maand van de Sportclub hun sporttak in de kijker blijven zetten om het aantal leden opnieuw te laten stijgen en hoe zult u hen daarbij ondersteunen?

Wat is de evaluatie van het SportKompasproject tot nu toe, met andere woorden: zien we al het effect van het gericht doorverwijzen van jonge kinderen naar sportclubs? Zijn er bijstellingen nodig?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil beginnen met wat nuance aan te brengen, in die zin dat ik toch ook wel een positieve, hoopgevendende boodschap lees in de communicatie van Voetbal Vlaanderen. De dalende cijfers waarvan sprake, zijn de zichtbare gevolgen van de coronacrisis. 35 procent oogt misschien spectaculair maar tegelijk laat Voetbal Vlaanderen weten dat het totaal aantal leden momenteel stabiel blijft.

Als we kijken naar de daling in het aantal ingeschreven jeugdteams, dan wijst Voetbal Vlaanderen dat deels aan een soort voorzichtigheidsprincipe. Ze hebben dit jaar minder teams ingeschreven in de competitie omdat er onzekerheid bestond over hoeveel spelers zouden hervatten. Intussen registreerde Voetbal Vlaanderen al de inschrijvingen van bijkomende jeugdteams die vanaf januari kunnen deelnemen aan de competitie. Daarnaast lees ik ook dat het aantal meisjes die voetballen sterk gestegen is, toch iets waar Voetbal Vlaanderen trots op kan zijn.

De ledenaangiften van de Vlaamse sportfederaties van het sportjaar 2021-2022 krijgen we pas eind december. Officiële cijfers hierover hebben we dus nog niet. Uit een rondvraag van Sport Vlaanderen bij enkele federaties, meer bepaald bij rugby,

hockey en basket, zien we wel opnieuw een stijging van het aantal leden voor dit sportjaar ten opzichte van het vorige. Bij basketbal en hockey – en de Olympische Spelen hebben daar ongetwijfeld een rol gespeeld – is het ledenaantal intussen zelfs hoger dan voor corona. Dit weerspiegelt zich ook in een stijgend aantal teams dat binnen deze sportfederaties voor het nieuwe sportseizoen ingeschreven is.

Dit geef ik dus mee als nuance. Ik wil niet minimaliseren, maar we moeten proberen het corona-effect eruit te distilleren en vervolgens te neutraliseren.

We hebben ook ingezet op verschillende middelen om hen te ondersteunen zowel om de coronacrisis zelf door te komen als in het kader van de heropstart. Het voorbije jaar ondersteunden we de clubs met een aantal initiatieven. Zo werd een budget van 87,3 miljoen euro uitgetrokken voor lokale overheden ter ondersteuning van de lokale sport-, cultuur- en jeugdverenigingen. Voorts ging er vorig jaar 6 miljoen euro richting de Vlaamse sportfederaties, waarvan in 2020 en 2021 ongeveer 78 procent zal worden besteed aan de financiële ondersteuning van sportclubs. Daar zaten een aantal mooie jeugdparticipatiebevorderende projecten bij. Dit jaar is een nieuw steunpakket van 10 miljoen euro vrijgemaakt ten behoeve van de profclubs en jeugdsportclubs, waarvan 7,5 miljoen euro naar de jeugdsportclubs gegaan is. Deze sportclubs kunnen zo werken aan de kwaliteit van de jeugdopleiding, hun schaal en hun instroom.

We hebben ook de sportnoodleningen gelanceerd.

Daarnaast is het uiteraard onze taak om blijvend in te zetten op het verhogen van de sportparticipatie en de ondersteuning van de clubs daarbij. Sport Vlaanderen doet dit met zowel financiële als promotionele impulsen. Zo was er, zoals u aanhaalt, in september de Maand van de Sportclub, een samenwerking tussen Sport Vlaanderen, de lokale sportdiensten, de Vlaamse Sportfederatie en het Netwerk Lokaal Sportbeleid. De hele maand september openden heel wat sportclubs hun deuren voor het grote publiek. Ze boden gratis trainingen aan, organiseerden opendeurdagen en gaven demo's. Tijdens de Maand van de Sportclub zorgen gemeenten voor een actieve promotie bij hun inwoners en zetten ze samen met hun clubs lokale promotieacties op. Aan deze editie nam maar liefst 80 procent van alle lokale sportdiensten deel. Dat was een succes te noemen. De sportclubs zelf promoten de actie bij hun leden en organiseren minstens een activiteit die afwijkt van de reguliere clubwerking, vaak met een specifieke focus richting jeugd. Dat zijn dan bijvoorbeeld vriendjesdagen of initiaties op school.

We hebben nog twee extra zaken gedaan. Ten eerste zetten we onze topsporters in en lieten we hen getuigen over hun ervaringen in hun eerste sportclub en de drempels die zij ervoeren. Ten tweede hebben we in De Zondag en op MNM jonge clubleden laten getuigen over wat zij de voorbije maanden gemist hadden en waar ze naar uitkeken.

Een andere stimulerende actie die de instroom van jongeren moet versterken, is de jaarlijkse actie 'Breng je sportclub naar school'. Deze actie werd dit jaar door Sport Vlaanderen en Motivatie, Ondersteuning, Expertise, Vernieuwing - Vlaanderen - Vitaliteit (MOEV) georganiseerd op woensdag 29 september 2021. Omdat tijdens de coronaperiode kinderen of jongeren door omstandigheden afhaakten bij hun club, was de actie dit jaar relevanter dan ooit. Het was een zeer succesvolle editie, waaraan 40 procent van alle basisscholen deelnam. Dat is een toenemend aantal. In vergelijking met voorgaande jaren is dit een record.

Daarnaast is er het bestaande naschoolse sportaanbod SportSNACK en Sport na School (SNS). Ook hier willen Sport Vlaanderen en MOEV de doorstroom naar de sportclub zoveel mogelijk garanderen door actief samen te werken met lokale sportverenigingen. Zo komen schoolgaande kinderen in contact met sporttakken, wat hen toelaat om dan later de overstap naar een club te maken.

Vanuit decretale hoek creëert Vlaanderen het vereiste ondersteuningskader aan sportfederaties om in te zetten op jeugdsportpromotie. Gesubsidieerde sportfederaties ontvangen een structurele basissubsidie voor de uitvoering van hun basisopdrachten. De promotie van hun sporttak en het bevorderen van (jeugd)participatie valt onder die opdrachten. Ook via de beleidsfocussen rond innovatie of laagdrempelig sporten kunnen relevante projecten ondersteund worden. Er zijn onder meer de projectvoorbeelden Kidz On Wheels en ZIJ AAN ZIJ voor meer meisjes op de fiets. Er is een lange lijst op dat vlak.

Naast beleidsinterventies willen we ook inzetten op structurele initiatieven die de uitstroom van jongeren uit sportclubs tegengaan. Zo zetten we via het project preventie van tienerdrop-out in op het verminderen van de uitval van adolescenten uit de sportclub, in het bijzonder bij meisjes. Sport Vlaanderen werkt daarvoor samen met de KU Leuven en de Vlaamse Sportfederatie op basis van het Europese project Keep Youngsters Involved. Dit wetenschappelijk onderzoek detecteerde veertien kritische succesfactoren waarop jongeren afhaken en de sportclub verlaten. Dit leidde tot een laagdrempelig kaartspel, dat via nauw overleg met de sector en de jongeren zelf uitgebouwd wordt. Daarmee kan de sportclub aan de slag om de drop-out terug te dringen.

Dan kom ik tot SportKompas. Zoals u zelf zegt, is het project erop gericht om kinderen van 8 tot 10 jaar te helpen ontdekken welke sporttak het meeste aanleunt bij hun competenties. Dit moet ertoe leiden dat er een meer op maat gerichte doorstroming kan komen naar een geschikte sportclub. De doelstelling is om in 4 jaar tijd 90.000 kinderen te bereiken, wat toch wel heel veel is. Om het effect naar clubparticipatie te meten, is het nog te vroeg. Corona heeft ook daar wat roet in het eten gegooid. We plannen wel een impactmeting met resultaten tegen volgend schooljaar. We zullen in dat kader ook een uitbreiding van het kennisplatform voorzien met cijfergegevens over doorstroming naar de sportclubs via SportKompas, zodat dat voor iedereen in kaart wordt gebracht.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (CD&V): Dank u, minister, voor uw zeer uitgebreide antwoord met heel interessante items. Ik onthoud een paar zaken.

Het is inderdaad nu nog wat vroeg om echt cijfers te plakken op de ledenaangiften die nog geëvalueerd moeten worden tegen eind dit jaar. Het is wel goed dat er sporttakken zijn waar er op dit moment toch al een vooruitgang is in het ledenaantal. We merken ook wel, zoals u aangeeft, dat de Olympische Spelen een impact hadden op de ledenaantallen in die specifieke sporten. Ik hoorde ook op het terrein dat de sportclubs heel blij zijn met die 6 miljoen euro die aan de sportfederaties gegeven is en die nu begint door te sijpelen naar de sportclubs. Ik veronderstel dat de sportfederaties actief bezig zijn om die middelen te verdelen richting de sportclubs.

Tot slot wou ik nog aanhalen dat het initiatief dat u op structureel niveau neemt om de uitval van de leden en de sporten te gaan monitoren, een goede zaak is. Het is belangrijk om te weten waarom iemand een sportclub verlaat. Als we daar meer inzicht in hebben en meer factoren kennen van de echte reden, dan kunnen we daar ook op inzetten. Dat is een goed initiatief. Daardoor zullen we er in de toekomst hopelijk aan kunnen werken om de leden in de sportclubs te behouden.

Wat betreft Sportkompas hoop ik dat we die 90.000 kinderen op 4 jaar kunnen bereiken. Het is een heel mooi project, waar ook heel veel scholen al op inzetten en nog meer scholen op moeten of zouden moeten inzetten. Dus ik hoop dat dit succesverhaal nog verder uitgebreid kan worden. Ik hoop dat we volgend jaar bij de impactmeting kunnen kijken wat de werkelijke effecten zijn en of het voor die kinderen een groot succes kan blijven.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Collega De Rudder, dit is een interessante vraag. Anderzijds, collega's, denk ik dat het pas straf zou zijn geweest mocht corona geen invloed op het hele sportgebeuren hebben gehad. Wij hebben de hele tijd niets kunnen doen in groepsverband. Er zijn toch een aantal vaststellingen. Dit is dus niet zozeer een vraag, voorzitter.

Een eerste vaststelling is toch wel dat tijdens de coronaperiode de sporten op zich niet zozeer onder druk hebben gestaan, maar dat we eerder een verschuiving hebben gekregen. Er is heel veel individueel gesport. Een tweede vaststelling is dat de steun die vanuit de Vlaamse overheid gekomen is, zowel naar federaties als naar clubs, heel belangrijk is geweest. Ook via de lokale besturen was dat, en dat was zeer waardevol. Bij dezen zou ik willen beklemtonen dat onze clubs en federaties het voorbije anderhalf jaar eigenlijk prachtig gewerkt hebben. Zij waren de voortrekkers bij de protocollen om op een correcte en veilige manier te kunnen blijven sporten. Ik hoop in ieder geval dat uit de cijfers die door Vlaanderen naar voor gebracht zijn en waar ook wat nuance in zit – zoals zowel de vraagsteller als de minister naar voor gebracht hebben –, blijkt dat de overheid en de sector zelf blijvende stimulansen hebben gegeven om post corona de vlucht vooruit te kunnen nemen.

Mijn hoofdboodschap is deze: een pluim aan de sector voor de manier waarop ze het voorbije anderhalf jaar gewerkt hebben.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat het Sportkompas betreft is het inderdaad ook belangrijk dat lokale besturen daarmee aan de slag gaan en het initiatief daartoe nemen. Dat kan ook in een cluster van lokale besturen, omdat het inderdaad onze bedoeling is om de kinderen in kwestie altijd, wanneer gedetecteerd wordt dat ze verhoudingsgewijs sterker presteren op deze of gene sporttak, onmiddellijk een lokaal contactadres mee te geven, zodat ze ook onmiddellijk naar huis kunnen met de boodschap 'mama, papa, ik ben blijkbaar volgens testen sterker in schermen', met daarbij ook onmiddellijk de contactgegevens van een schermclub in de buurt. Daarom is het ook zinvol dat lokale besturen Sportkompas uitnodigen naar hun gemeente en dat ze dat samen doen, want ik kan me inbeelden dat niet elke gemeente bijvoorbeeld een schermclub heeft. De variatie aan sporttakken waarop kinderen getest worden, is zeer ruim. Ik weet niet of schermen erbij zit, maar ik denk het wel. Alleszins is de testing zo ruim dat het het territorium van een gemeente overstijgt. Het zou zinvol zijn dat lokale besturen op dat vlak samenwerken, ook wat betreft de voorbereiding. Sportkompas vraagt wel enige voorafgaande opleiding voor diegenen die de testen afnemen. Dat kun je beter op enige schaal doen. Als meerdere leerkrachten samen worden meegenomen in de voorbereiding, is dat misschien ook een bonus.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maike De Rudder (CD&V): Ik sluit me zeker aan bij collega Van Dijck in verband met de prestaties die de sportclubs en de federaties leveren en het allemaal zo positief mogelijk proberen in te schatten. In de Maand van de Sportclub hebben we ook gezien welke initiatieven er allemaal genomen zijn, uiteraard ook met heel wat steun van de lokale besturen. We kunnen dat alleen maar toejuichen. Ik hoop dat ook het Sportkompas nog een grote bekendheid krijgt bij heel wat lokale besturen, sportclubs en scholen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het tekort aan scheidsrechters in Vlaanderen – 205 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister, ook deze vraag is deels ingegeven door de gevolgen van corona. De meeste sportclubs in Vlaanderen hebben de coronacrisis eigenlijk wel op een goede manier doorstaan. Dat is onder meer te danken aan de financiële steun van de sportfederaties en de overheden. Uiteraard waren er veel minder inkomsten uit kantines, ingangstickets enzovoort, maar daartegenover stond ook dat de uitgaven waren verminderd.

Waar het na de pandemie echter wel mis is gegaan, is bij het aantal scheidsrechters in de diverse sporten in Vlaanderen. Er is veel minder instroom aan scheidsrechters en het scheidsrechterskorps in het algemeen veroudert. Veel oudere scheidsrechters haken trouwens ook af na deze coronapandemie.

De sportfederaties trekken nu aan de alarmbel. Het amateurbasketbal ziet bijvoorbeeld zijn scheidsrechtersaantal teruglopen naar zeventienhonderd. Naar verluidt zouden dat zowat tweehonderd refs te weinig zijn. De Vlaamse Atletiekliga stelt eveneens vast dat haar korps officials met enkele honderden zou moeten aangroeien. En bij Voetbal Vlaanderen stelt men dat voor een vlot verloop van de competitie er zelfs zo'n duizend scheidsrechters te kort zijn. De coronacrisis heeft volgens Voetbal Vlaanderen de daling van het aantal scheidsrechters nog versneld.

Gelukkig is het tekort aan scheidsrechters niet in alle sportdisciplines even zorgwekkend, maar initiatieven om meer Vlamingen te motiveren om zich in diverse sportdisciplines in te zetten als official of scheids, dringen zich natuurlijk op. De vaststelling is niet nieuw, minister, maar de coronacrisis brengt deze problematiek met nadruk opnieuw naar voren.

Welke initiatieven hebt u genomen of zult u nemen om deze problematiek aan te pakken? Werd er door Sport Vlaanderen en/of door u met de sportfederaties recent samengezeten, nadat de diverse federaties aan de alarmbel trokken? Zo ja, wat waren de conclusies die uit die initiatieven naar voren kwamen? Zo nee, komen er nog gesprekken met de diverse sportfederaties om concrete oplossingen uit te werken? En wat is uw visie om te komen tot een aangroei van het aantal scheidsrechters in de sportdisciplines waar er nu een groot tekort bestaat?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Met tienduizend zijn ze in Vlaanderen, de scheidsrechters en officials op wie we vrijwel wekelijks een beroep doen. Zij zijn natuurlijk onontbeerlijk voor de georganiseerde sport en ze verdienen absoluut onze aandacht. We hebben dit jaar ook al een bedankingsactie op poten gezet. Ik heb enkele weken geleden zelf een wedstrijd op gang gefloten en geleid – in goede banen, dacht ik.

De Vlaamse Sportfederatie (VSF) is sinds 2015 jaarlijks bezig met een waarderingscampagne, waarbij ze met alle deelnemende federaties zo'n campagne opzet, met als belangrijke boodschap dat officials absoluut nodig zijn voor een correcte, veilige en eerlijke sportbeleving in wedstrijdverband. De Vlaamse Sportfederatie en de sportfederaties overleggen daar ook jaarlijks over. Er worden ook goede praktijken uitgewisseld.

Vanuit Vlaanderen financieren we de sportfederaties voor hun basisopdrachten, maar daar zitten ook duidelijke linken in naar de betrokken doelgroep. Zo moeten sportfederaties een totaalaanbod organiseren, dus ook de organisatie van competities, en dus vanzelfsprekend ook officials en scheidsrechters. Sportfederaties moeten ook kaderopleiding en bijscholing organiseren voor hun sporttechnische verantwoordelijken en trainers, inclusief de officials. Die basisondersteuning is essentieel, omdat het natuurlijk een fundamentele opdracht van die sportfederaties zelf betreft. Het maakt hun werking mogelijk. Zonder dat is er geen reguliere werking. We zien dan ook dat heel wat sportfederaties echt actief zijn rond dat thema en dat ze aandacht hebben voor opleiding en bijscholing en voor rekrutering.

Als ik eens kijk naar een concrete casuïstiek van Voetbal Vlaanderen, dan stel ik vast dat zij in hun beleidsplan 2021-2024 enkele concrete acties opnamen om meer scheidsrechters te activeren, waaronder een campagne met diverse profielen om scheidsrechter te worden om zo meer doelgroepen, waarvan vandaag blijkt dat ze onvoldoende aan bod komen wanneer het gaat over scheidsrechters en officials, aan te spreken. Er wordt ook gewerkt met ambassadeurs die spelers gericht aanspreken om wedstrijden te leiden en zo op termijn over te stappen naar het officiële circuit. Ook wie aan het einde van de eigen carrière zit, wordt verleid om de overstap te maken richting scheidsrechter of official. Tot slot worden ook gericht vrouwelijke scheidsrechters gerekruteerd via clubs met vrouwenploegen.

Maar ook via de beleidsfocussen zijn projecten mogelijk rond scheidsrechters. Zo ondersteunen we Rugby Vlaanderen rond een virtual reality game voor de opleiding en rekrutering van scheidsrechters. Bij de wijziging van het decreet voorzie ik ook een verruiming van de scope van de beleidsfocus innovatie om nog meer kwalitatieve projecten rond deze groep te kunnen ondersteunen.

Ik geloof als minister ook zeer sterk in de bekwaamheid en autonomie van de sportfederaties om deze problematiek aan te pakken, want voor hen is dit dermate belangrijk voor hun reguliere werking dat ze daar zelf de focus op leggen.

Toch zal ik samen met Sport Vlaanderen en de Vlaamse Sportfederatie bijkomende inspanningen leveren om de opleidingen en bijscholingen van scheidsrechters en juryleden van sportfederaties te digitaliseren. Dat is een nieuwe weg die we voorhanden hebben en waar we gebruik van willen maken. Mensen worden misschien sneller verleid wanneer men online een opleidingspakket kan aanbieden, waarvoor ze zich dus niet moeten verplaatsen en waarbij ze zich op een onderbouwde manier kunnen bijscholen.

Tot slot wil ik nog aankaarten dat het, via onze regelmatige contacten met de sector, intussen meer dan duidelijk is dat het verenigingswerk ook met betrekking tot officials belangrijk is. Wanneer we ons vrijwilligerswerk inzake het sportleven minstens in stand willen houden, is het essentieel dat het specifieke vergoedingsstelsel voor de sportsector wordt herbekeken.

U weet dat daar de vernietiging is gekomen die vooral te maken had met datgene waarvoor we altijd hadden gewaarschuwd, namelijk het overlappen met diverse sectoren en doelgroepen van de originele intentie, meer bepaald de vraag om te zorgen voor een fiscaal gunstige behandeling en een vergoedingssysteem voor de sportsector. Daar heeft men vervolgens verschillende sectoren en doelgroepen aan toegevoegd, met als uiteindelijk gevolg een vernietiging in hoofde van het Grondwettelijk Hof. Dit is een werk dat opnieuw moet gebeuren, want intussen is er een voorlopige regeling, die echter slechts tot eind december van dit jaar loopt. Er moet dus sowieso een nieuw wetgevend initiatief worden genomen. Om alle problemen uit het verleden te vermijden, hoop ik dat men zich zal focussen op de initiële doelstelling, namelijk de sportsector.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Scheidsrechters en officials zijn onontbeerlijk voor de sport in Vlaanderen. Ze zijn erg belangrijk en uiteraard ook nodig, maar worden helaas vaak ondergewaardeerd. U stelt terecht dat er heel wat basisopleidingen en campagnes bestaan. Dat is uiteraard correct en goed, maar die bestaan natuurlijk al langer en toch gaat het nu achteruit, deels door corona. Maar ook zonder corona was het al achteruit aan het gaan. Ik stel vast dat u bijkomende initiatieven wilt en zult nemen, en daar ben ik blij mee. U geeft het voorbeeld van de digitale initiatieven. Alles helpt natuurlijk om dit tekort te verhelpen.

Tot slot raakt u ook nog het gevoelige punt aan van het vergoedingssysteem. Dat is iets dat in deze commissie al meermaals ter sprake is gekomen. Wat het vergoedingssysteem voor de sportvrijwilligers betreft, loopt het duidelijk mank. Er is nu die noodoplossing tot december, maar dat is niet lang meer. Ik hoop dat men daar alle mogelijke initiatieven neemt om zo snel mogelijk tot een oplossing te komen die verder gaat dan een noodoplossing.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik hoop dat eenieder mee aan de kar trekt om ervoor te zorgen dat we op het federale niveau een nieuwe regeling hebben voor het verenigingswerk dat zich in de focus beperkt tot de sportsector.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Rudder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over kinderen die sporten en motorisch fitter zijn
– 279 (2021-2022)**

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (CD&V): Onderzoekers van de vakgroep Bewegings- en Sportwetenschappen van de UGent en de VUB hebben een onderzoek gedaan naar kinderen die sporten en het effect op de motoriek. Uit het onderzoek blijkt dat kinderen die in clubverband sporten, 5 procent beter scoren op de motorische vaardigheden. Ook scoren die kinderen 22,8 procent beter op een uithoudingstest in vergelijking met hun niet-sportende leeftijdsgenoten. Ook zijn er nog een aantal andere factoren, zoals het aantal uren sport en het aantal sporten dat ze beoefenen. De onderzoekers geven aan dat het stimuleren van kinderen om deel te nemen aan georganiseerde sport, heel belangrijk is voor hun ontwikkeling en gezondheid.

U als bevoegd minister van Sport geeft aan dat we vanuit Vlaanderen de sportparticipatie willen verruimen bij de sportclubs door een open sportaanbod en multisport bij kinderen te stimuleren. Dat is uiteraard een zeer positieve zaak. Maar uiteraard weten we dat er nog altijd kinderen zijn die van thuis uit niet kunnen en/of mogen sporten in clubverband, omdat dat bijvoorbeeld financieel niet mogelijk is. Kinderen in armoede krijgen dus niet altijd die kans.

Welke initiatieven worden er vanuit de sportfederaties genomen om kinderen uit kwetsbare gezinnen toch de mogelijkheid te geven om te kunnen sporten? Welke rol speelt het steunpunt Demos hierin? Op welke manier kunnen zij dit verder ondersteunen? Zijn er cijfers beschikbaar over hoeveel kinderen en jongeren lid

zijn van meerdere sportclubs? Wordt de deelname van kinderen die opgroeien in armoede aan sportclubs of sportkampen gemonitord door de sportfederaties?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Via de beleidsfocus laagdrempelig sportaanbod kennen we aanvullende financiering toe aan projecten van sportfederaties die zich onder andere richten tot kansengroepen, maar wel breder gaan dan de door u aangehaalde doelgroepen en bijvoorbeeld ook gericht zijn op G-sport. In 2021 ondersteunen we 26 projecten, en 6 daarvan richten zich specifiek op kinderen en/of jongeren in kwetsbare gezinnen.

Ik kan u het voorbeeld geven van Sporta, dat werkt rond betaalbaarheid, begrijpbaarheid, bereikbaarheid en beschikbaarheid. Zij trachten de drempels bij vraag en aanbod te verlagen om de sportparticipatie bij maatschappelijk kwetsbaren te verhogen. Er is ook het project 'een golf van verandering – watersport als therapie voor psychisch kwetsbare jongeren' van Wind- en Watersport Vlaanderen. Hierbij geven de clubs samen met organisaties binnen de bijzondere jeugdzorg jongeren een duwtje in de rug om psychisch kwetsbare jongeren op diverse vlakken te ondersteunen. Ook binnen de basiswerking van een aantal sportfederaties is er aandacht voor kinderen uit kwetsbare groepen, bijvoorbeeld via het project Freerunning van de Gymnastiekfederatie Vlaanderen.

Dergelijke maatschappelijke projecten zijn vaak niet kostendekkend, integendeel. Daarom wil ik bij de wijziging van het decreet op de sportfederaties een aantal impulsen voorzien. Enerzijds wil ik de rol van multisportfederaties deels heroriënteren, met een duidelijke focus op het aan het sporten brengen en houden van kinderen en jongeren die vandaag niet sporten. Kinderen en jongeren in kwetsbare situaties maken deel uit van die doelgroep. Daarnaast hervormen we de huidige beleidsfocus laagdrempelig sportaanbod en werken we daarbij de specifieke focus op kansengroepen explicieter uit, zodat unisportfederaties via een aanvullende financiering beter kunnen inzetten op deze kinderen en jongeren.

Sportfederaties doen over het algemeen geen monitoring van het aantal kinderen en jongeren dat opgroeit in armoede en lid zijn van sportclubs, al kunnen er uitzonderingen zijn. Voor de gesubsidieerde sportkampen doen ze dat wel. Via het decreet geven we voor sportkampen immers een extra impuls van minstens 50 euro per deelnemer in armoede of met een beperking. In 2019 kenden we 16.000 euro toe voor 183 kinderen in armoede die deelnamen aan een gesubsidieerd sportkamp. In 2020 waren dat 123 kinderen, maar die cijfers zijn vertekend door corona.

Nu, Sport Vlaanderen doet regelmatig een beroep op de kennis van Demos om het beleid dat in voorbereiding is, te stroomlijnen. Ze hebben dat recent gedaan in het kader van de wijzigingen binnen het decreet op de georganiseerde sport. Demos ondersteunt sportfederaties in de ontwikkeling van projecten, bijvoorbeeld binnen de beleidsfocus laagdrempelig sportaanbod, en in hun ondersteuningsbeleid naar hun clubs. Demos is ook trekkende partner in het BIIND-netwerk. BIIND is het platform voor de fysieke leefomgeving. Als kennis en expertisecentrum stelt Demos zich ook op als bondgenoot voor iedereen die participatie in en aan sport mogelijk wil maken. Ze coachen sportclubs die kwetsbare mensen en groepen willen betrekken, en verbinden hen met mensen uit de lokale sportdiensten en hun federatie. Vraaggestuurd brengt Demos organisaties met gelijklopende vragen, behoeftes of uitdagingen samen in meer langdurige begeleidingen of leertrajecten.

U vroeg ook naar het aandeel kinderen en jongeren die lid zijn van meerdere sportclubs. Als we daar kijken naar de doelgroep kinderen en jongeren die lid zijn van clubs die aangesloten zijn bij een sportfederatie, dan zien we dat bijna 80 procent van hen aangesloten is bij één club; 17,5 procent is aangesloten bij twee

sportclubs, 3 procent is lid van drie sportclubs. Lidmaatschap van vier of meer sportclubs is een heel klein deel, dat is maar een half procentje. Dat geeft toch een goede inschatting van het totaalbeeld. Daarnaast zijn er ook clubs die niet aangesloten zijn bij de erkende sportfederaties. Daar hebben we geen data van.

Op basis van de Vlaamse Monitor Sport & Bewegen kennen we ook de interessante details van kinderen uit het lager onderwijs. Zo weten we dat 11 procent van de 6- tot 7-jarigen sport als lid van een multisportclub. Bij de 8- tot 11-jarigen is dat 16 procent. Dat betekent niet dat ze daar effectief ook meerdere sporten beoefenen. Het aandeel sportclubs dat meerdere sporten aanbiedt, was in 2020 ongeveer 17 procent. De overige 83 procent zijn unisportclubs. Een belangrijke nuance hierbij is dat heel wat van die multisportclubs zich richten op 55-plussers en het aanbod voor kinderen betrekkelijk laag is.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (CD&V): Het is goed, minister, dat we dat ook eens onder de aandacht kunnen brengen. Ik wilde vooral de focus leggen op armoede, omdat we het uiteraard allemaal belangrijk vinden dat kinderen gaan sporten en dat we dat zo laagdrempelig mogelijk willen houden. We weten dat er nog altijd kinderen zijn die uit de boot vallen. Vandaar dat we daarop de aandacht moeten blijven vestigen. Het is ook goed dat we in het decreet de impulsaanpassingen kunnen doen, in de hoop dat we opnieuw de kansengroepen in ruime zin kunnen bereiken.

Ik denk ook dat er nog altijd een rol is weggelegd voor de lokale besturen in het kader van hun armoedebeleid. Daar dient zeker ook op sport gefocust. Ik zie dat lokale besturen wel inzetten op armoede algemeen, maar vaak niet diep kunnen ingaan op bepaalde stukken, omdat ze niet weten hoe ze dat kunnen aanpakken. Het zou goed zijn mochten we daarover good practices kunnen uitwisselen. Op welke manier kunnen we als lokaal bestuur goed inzetten op armoedebeleid, richting sportclubs? Het is voor kinderen belangrijk om hun motorische achterstand weg te werken, als die er zou zijn, dat we iedereen kunnen bereiken. Ik hoop dat we daar in de toekomst verder op kunnen inzetten en dat we met de aanpassingen van het decreet verdere stappen vooruit kunnen zetten.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik val in herhaling met Sportkompas. Dat is opnieuw voor het bereiken van die doelgroep essentieel. Als Mozes niet naar de berg kan, komt de berg naar Mozes. Via die weg kunnen heel wat mensen bereikt worden die anders nooit een proactieve stap richting sportclub zouden zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.